

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. I. An Actum fidei præcedere possit, vel debeat evidentia in attestante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

qui carent infallibili assistentiâ Spiritûs S. & etiam tunc, quando proponunt verbum DEI, sincerè, & tanquam missi ab Ecclesia, nihil aliud faciunt, quam quòd proponant, & applicent revelationem olim factam. Pariter, neque miracula, aut alia signa credibilitatis (exceptis iis, quæ aliunde specialiter probantur esse verbum DEI, ut prophetiæ) sunt strictè loquendo verbum DEI: sed sigillum contestativum, & applicans verbum DEI: sicut nempe sigillum appressum mandato regis, non est verbum regis: sed testificatio, & applicatio illius, seu indicium, quòd scriptura illa sit verbum regis. Quare, licet in aliquo sensu morali, & latiori, miracula possint, & soleant dici verbum DEI: non tamen sunt verbum DEI in sensu strictè dicto.

QUÆSTIO IV.

De Actibus præviis ad Fidem.

ARTICULUS I.

An ad Actum Fidei de veritate Religionis Catholicæ, vel alicujus Mysterii, præcedere possit, vel etiam debeat Evidentia in attestante.

459. **D**ico 1. Evidentia in attestante non est impossibilis cum actu fidei, adeoque potest hunc præcedere. ita Suarez, Vasquez, Valentia, & plures alii, quos citat, & sequitur Gormaz de virt. Theol. n. 518. & 519. Est autem evidentia in attestante iudicium evidens de eo, quòd DEUS hunc, vel illum articulum locutus, aut testatus sit. Prob. conclusio 1. auctoritate S. Thomæ 2. 2. q. 5. a. 2. in corp. ubi docet, per talem evidentiam visî, e.g. miraculi, qua, ut ait, *convinceretur intellectus videntis, ut cognosceret manifestè, hoc dici à DEO*, non tolli rationem fidei. Prob. 2. ratione. Evidentia illa non esset motivum fidei, sed tantum applicatio nobilior motivi: atqui nobilior applicatio non impedit effectum, nisi specialis ratio pugnet, qualis hîc non datur: ergo.

Confir. Valde probabile est, B. Virginem evidenter cognovisse, conservatam sibi fuisse virginitatem cum maternitate, ad contestandam revelationem factam de Divinitate Filii sui: item Lazarum habuisse evidentiam de resurrectione sua à mortuis, in signum contestativum revelationis de Divinitate Christi: iterum Apostolos, præsertim post Christi Domini resurrectionem, & apparitiones, habuisse evidentiam de ejus resurrectione, facta in signum simile revelationis de ejusdem Divinitate: ergo habuerunt evidentiam, excludentem omne dubium de eo, quòd verè DEUS locutus sit, ac revelaverit, Christum esse DEUM: & tamen hoc ipsum crediderunt: ergo. Dicere autem, quòd nec B. Virgo, nec Apostoli, aut Lazarus, apprehenderint connexionem istorum

signorum cum revelatione, vel revelationis cum Divinitate Christi, est dicere aliquid prorsus incredibile, ut patebit ex n. seq. notando 3.

460. Jam, antequam ad secundam conclusionem accedamus, ut evitentur intermediæ quæstiones multæ, etiam de voce, noto sequentia. Primò. Sicut cæcus potest evidenter cognoscere vocem Petri, quem nunquam vidit, ita etiam nos in via possumus evidenter cognoscere vocem DEI, quem nunquam vidimus: imò, sicut potest ab alio ita describi vox Petri, habens peculiarissimum sonum, ut discernatur evidenter ab eo, qui eum nunquam vidit: sic pariter nos ex peculiarissimis signis possumus discernere vocem DEI. Secundò. Per evidentiam hîc non intelligitur tantum, demonstratio strictè à priori, vel strictè à posteriori, sed etiam demonstratio à concomitanti connexionem, qualis sæpe datur etiam in mathematicis, ut agnovit Aristoteles, dum ex distantia syderum intulit scintillationem eorum, vel vicissim.

Tertiò. Ex evidentia de Divina revelatione, inferitur evidentia de ipsa re, saltem apud prudentes, ad minimum *quoad an est*, licet non *quoad quomodo est*; hoc est, inferitur evidenter, quod res ipsa existat, quamvis non inferatur, quò modo existat, seu non inferatur ipse modus existendi (nisi hic ipse modus sit etiam revelatus) nam evidens est hic discursus: *Quidquid DEUS revelat, est evidenter verum: sed evidenter revelat, e.g. Incarnationem: ergo est evidenter vera*. Sic etiam mathematices ignaro est evidens veritas, deducta evidenter ex propositionibus Euclidis, si ipsi est evidenter certum, e.g. ex testimonio omnium mathematicorum, quòd illæ propositiones sint evidenter veræ; licet enim non capiat ipsam demonstrationem, ut ajunt, *quoad quomodo est*, capit tamen eam sufficienter, *quoad an est*: sic etiam multos effectus evidenter scimus, licet, à qua causa proveniant, nesciamus.

Quartò. Falsum est, quòd idem medium, seu idem medius terminus, non possit probare conclusiones faciles, & difficiles; nam potest idem esse connexum utrisque, ut revera est testimonium DEI. Quintò. S. Thomas, quando 2. 2. q. 5. a. 2. in corp. dicit, aliquid prædictum per prophetiam, vel prædictionem DEI evidenter, tamen non fore evidens, loquitur de evidentia rei immediatè in se; nam ait: *Licet illud futurum, quod prædicitur, in se evidens non esset*; si enim negaretur prorsus omnis evidentia, non videretur esse verum hoc assertum, ut colligitur ex discursu modo facto. His notatis

461. Dico 2. Iudicium evidens de ipsa veritate religionis Catholicæ, vel de existentia revelationis Divinæ, non est necessarium ad actum fidei, adeoque non debet hunc præcedere: sed sufficit iudicium evidens de credibilitate, & credentitate. ita omnes Theologi, qui negant, esse immediatè evidens, DEUM revelasse mysteria nostræ fidei, qui sunt plurimi cum D. Thoma, & Eximio (qui disp. 3. de fide sec. 8. n. 5.

omnino ait, sententiam nostram esse de fide certam) ac aliis, citatis à Gormaz de virt. Theolog. n. 707. & 708. Probarur conclusio 1. Fideles, non tantum rudes, aut minus docti, sed omnes, qui credunt propter revelationem, mediatae ad se perlatam, (qui sunt omnes fideles nunc existentes, & ferme omnes etiam priores) non habuerunt, aut habent, evidentiam ipsius revelationis, sed solum credibilitatis, & credentitatis de ea: & tamen verè crediderunt, & adhuc verè credunt: ergo evidentia, seu iudicium evidens de veritate religionis, non est necessarium ad fidem. ant. quoad 1. p. probabitur *conclusione* 3. quoad 2. p. autem est innegabile; quia etiam isti fideles, fuerunt, vel sunt verè tales, atque elicerunt, vel eliciunt, actus supernaturalis fidei, necessarios ad salutem; alias nullus ex iis venisset, vel veniret in cœlum: quod dici minimè potest: ergo.

462. Prob. concl. 2. Evidentia vera, seu metaphysica, necessitat intellectum ad assensum, & excludit omne dubium, etiam indeliberatum: sed exclusio dubii, etiam indeliberati, non requiritur ad applicationem testimonii Divini: ergo. ma. nisi fiat quæstio de nomine, debet admitti. min. constat ab experientia; nam fideles sæpe patiuntur inviti dubia indeliberata circa fidem. Confir. 1. Actus fidei est liber: atqui non esset liber, si necessariò præexigeretur evidentia de testimonio Divino; nam tunc non posset voluntas esse parata ad credendum, etiam si non adesset evidentia: ratione cuius præparationis tamen est liber actus fidei cum evidentia in attestante: ergo. Confir. 2. Philosophi antiqui absque dubio agnoverunt, DEUM non posse falsum dicere: adeoque utique credidissent, si ipsis evidens fuisset, quod DEUS mysteria nostræ fidei locutus fuisset: quia tamen noluerunt credere, non habitâ prius evidentiam, nec contenti fuere evidenti credibilitate, & credentitate, fuerunt culpabiles: ergo non requiritur ad fidem ea evidentia; alias fuissent isti philosophi legitimè excusati.

463. Dico 3. Fideles ordinariè non habent evidentiam de veritate religionis Catholicæ: sed tantum habent evidentiam de credibilitate, & credentitate ejusdem. ita Theologi pro superiore conclusione citati. Loquimur autem de evidentia, non tantum qualicumque latè sumpta, seu aliquo modo morali, compossibili cum aliqua imprudenti saltem formidine (qualem admittit Suarez suprà loc. cit. n. 461.) sed restrictè tali, excludente omne dubium. Prob. 1. Experientia constat, eam evidentiam non dari, ut patet cuique rusticos examinanti: ergo. Quamvis autem sapientiores habeant majorem quandam certitudinem de rebus fidei, vel revelatione, quam rudes rustici, ea tamen non transcendit fidem humanam: & ad summum pervenire potest ad aliquem gradum evidentiam moralem. Rursus experimur, frequenter dari dubia indeliberata, quæ non stant cum evidentia; nec enim

possunt à dæmone tentari, ut dubitem, an totum sit majus sua parte, vel an præsentè sole sit dies &c. Confirmatur argumento negativo. Hæc evidentia nulla ratione probari potest; nam in primis evidentia supernaturalis gratis adstruitur: naturalis intrinsecè connexa cum supernaturalibus mysteriis dari non potest: extrinsecè autem tantum inferens ea mysteria etiam non datur; quia intellectus non necessitatur. ergo.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones contra primam Conclusionem.

464. **O**B. 1. Actus Divinæ fidei debet necessariò esse obscurus; atqui, si præcedat evidentia in attestante, non est amplius obscurus: ergo. prob. ma. 2. Petri 1. v. 19. comparatur fides *lucerna lucenti in caliginoso loco.* item S. Augustinus tract. 40. in Joannem ait: *Quid est enim fides, nisi credere, quod non vides?* & S. Gregorius homil. 26. in Evangelia post medium, adducens illud S. Pauli ad Hebr. 11. v. 1. *Est autem fides sperandarum substantiarum rerum, argumentum non apparentium:* ait: *Fides illarum rerum argumentum est, quæ apparere non possunt: quæ etenim apparent, jam fidem non habent, sed agnitionem.* & post pauca addit de S. Thoma Apostolo: *Aliud vidit, aliud credidit; à mortali quippe homine Divinitas videri non potuit.* Rursus S. Thomas q. 14. de veritate, quæ est de fide, art. 3. ad. 6. ait: *Veritas prima non est objectum proprium fidei, nisi sub hac ratione, prout est non apprens.* ergo. Confir. Licet objectum materiale fidei possit esse clarum, tamen objectum formale debet esse obscurum: atqui juxta nos etiam hoc esset clarum; quia ipsa revelatio Divina esset clara: ergo. Resp. dist. ma. Actus Divinæ fidei debet necessariò esse omnimodè obscurus, seu excludere omnem claritatem. neg. ma. debet excludere tantum aliquam claritatem, nempe visionis beatificæ. conc. ma. & dist. sic mi. neg. conf.

465. Actus fidei non debet omnem claritatem excludere; nam in primis clarior est, quam ignorantia, & cognitio erronea; illa enim nihil, hæc rem aliter, quam sit, & consequenter deterius repræsentat: 2. Est clarior, quam tantum opinio; quia motiva credibilitatis clarior, & certius manifestant, dari revelationem, quam ulla opinio suum objectum; unde fides nititur motivo clarior propositio. Ut nihil dicam, quod fides insuper omne dubium excludat, & alios actus, etiam claros, certitudine plurimum excedat. Si autem actus fidei comparatur cum cognitione metaphysicè evidenti, habet se aliquo modo ut excedens, & excessum; nam cognitio illa requirit objectum formale intuitivè, vel abstractivè visum quoad quid est, vel saltem intuitivè visum con-